

PUBLICATIE.

DE STAATEN GENERAAL Der Vereenigde Nederlanden allen den geenen die desen sullen sien ofte hooren leken Salut; Doen te weeten, dat van alle kanten ons werd berigt weegens den grooten schade ende meenigvuldige Dievereyen, de welke 't Zedert eenigen tyd zyn geschiet, ende hoe langer hoe meerder worden begaen in de Bosschen, Houtgewassen ende plantagien, Onse Onderdaanen ende andere Perzoonen toebehoorende, tot soo verre, dat deselve by naar teenemael worden geruineert, waar door een ider eenen afkeer kryge van de leedige Gronden te beplanten tot overgrootte schaade der Particulieren ende præjudicie van 't Publyck: Soo Is't, DAT WY, om daar teegens op het kragtigste te voorzien, hebben noodig geagt ende goedgevonden, by rype deliberatie van den eerst Presideerende, ende andere Raaden van onsen Raade in 't Overquartier van Gelderland, by hun alvoorens gesien het schriftelyk advys van onsen Raad ende Momboir aldaar t' ordonneeren ende te Statueeren, gelyk wy ordonneeren ende Statueeren mits deesen.

EERSTEN ARTIKEL.

Dat niemand, van wat conditie ofte qualiteyt hy magh wesen, hem sal onderstaen buyten weete ende consent van den Eygenaer der voorfz. Boffchen, Houd-gewas, ofte Plantagien, daerinne te dryven eenige Beeften, als Paarden, Veulens, Koeyen, Runderen, Kalveren, Varckens, Schaapen, ofte andere, op pæne van te verbeuren voor elck Paardt, Veulen, Koey, ofte Rundt dry guldens swaer Brabants, voor elck Kalf ende Varcken eenen gulden, ende voor jeder Schaap, Lam oft andere thien stuyvers munte voorfz.

II.

Dat alle dese Boeten ook sullen kunnen verhaekt worden tot laste van de Eygenaaren der gemelde Beeften, alhoewel sy daer toe geen bevel ofte consent gegeven hadden.

III.

Alle de voorfz. Boeten sullen ook plaetse hebben, ende op den voet als voor, mogen verhaelt worden tot laste der gene, die de Beeften sullen dryven, oft laeten weyden op ende over de Batten langhs de Rivieren tegens de afdrifte gemaect.

IV.

By soo verre jmand om syne Beeften op de Boffchen ofte Plantagien te dryven eenige Gragten, Tuynen, Haegen, ofte andere schutfels quaame te vullen, slichten, openen oft op-te-breecken, den selven sal verbeuren het dobbel der voorfz. respectie amemens, boven eene amende van ses guldens voor het enckel feyt voornoemt.

V.

Dat insgelycks het dobbel van de voorgemelde Boeten ende van alle andere hier naervolgende sal worden betaelt voor

de misbruycken by nacht begaen.

VI.

Gelycke amende van ses guldens sal verbeuren den genen, die sal hebben onderstaen te vullen de Gragten, ofte uyt-te-breecken ofte open-te-maecken de tuynen, Haagen ofte schutfels gemaekt langs de Landeryen, Bemdens ende Weyden, dienende tot bevrydinge der selve, ende om voortekomen dat de beesten daer inne geenen schade en fouden cauferen, welcken schaade aen den Eygenaer boven de amendens sal moeten worden vergoed.

VII.

Dat niemandt buyten consent als vooren sal vermoogen binnen de voorz. Boffchen en Plantagien te haelen eenigh Gras, Voeder, Heyde, Doomen, Breemen ofte ander Gewas, veel weyniger het selve met Sickelen, Crommen, Messen ofte andere Instrumenten af-snyden op poene van te verbeuren voor de eerste reyse dry guldens, voor de tweede ses guldens ende voor de derde reyse twaalf guldens, alles boven de verbeurte van de voorz. Instrumenten, ende van den Sack, Korf, ofte andere Gereetschap, dienende om het gene voorsyft is, wegh te draegen.

VIII.

Op de selve poene ende amende wordt een jder geinterdiceert uyt de Boffchen ende Plantagien buyten consent der Eygenaeren weg-te-haelen de afgeresene Blaederen, waer door den Grond van syne beternisse word berooft tot groot nadeel van het Houd.

IX.

Niemand sal ook op poene van ses guldens, buyten consent als voor, in de Boffchen oft Plantagien mogen haelen ee-

nig droog ofte dorre Houd, waer onder dikwils het groen Houd word gepackt ende verborgen ende aenleydinge gegeven wordt tot het stelen van het selve groen Houd.

X.

Insgelykx sal niemand hem hebben te verstouten, buyten consent van den Eygenaer, in de voorz. Boffchen ofte Plantagien eenig Houd hoedanig het zye af-te-kappen, af-te-snyden, ofte af-te-scheuren, oft het selve af-gekapte af-gesneden ofte afgescheurt zynde weg te draegen, op poene van tien guldens voor de eerste reyse (boven de verbeurte van de Instrumenten daer toe gebruyckt) voor de tweede reyse van twintig guldens, ende daer en boven van publieckelyck gestelt te worden aen eenen Staeck ofte Kaecke met het Houd behangen ten tyde van eene uure, ende van voor de derde reyse openbaerlyck gegeefft ende voor altyd gebannen te worden uyt onse Landen: welcke amendens ende poenen ook sullen incurreren, de gene: die eenig Houd op de Batten sullen af-snyden, ofte af-houwen, ofte eenige Paelen losmaecken, uyttreken ofte wegdraegen.

XI.

In alle de selve poenen ende straffen sullen vervallen, de gene die buyten wille van den Eygenaer eenige Heyfters, ofte ander Plantsoen oft groen Houd sullen uyttreken ofte uytdoen; als oock die de welke eenig groen Houd sullen hebben doen sterven met het selve te door-booren, snyden, kerven, quetsen, scheuren, oft anderfints.

XII.

De gene die hun soo verre sullen te buyten gaen van sonder consent als voorseyt is, af-te-kappen ofte af-te-houwen opgaande Boomen, van wat soorte die oock soude mogen wesen, sullen verbeuren voor de eerste reyse eene boete van vyftig guldens voor ideren Boom, ende daer en boven gebannen worden voor den tyt van tien Jaaren uyt alle onse

Landen , ende voor de tweede reyse gegeeffelt ende voor altyd gebannen.

XIII.

Welcke respective poenen oock fullen plaetse hebben ten reguarde van die , de welcke de Boomen ten deele van hunne Schorfe moetwilliglyck fullen ontblooten oft quetsen soodaeniglyck dat de selve daer door souden staen te vergaen , en dat men bevind , dat de fyne Denne , en andere Boomen werden afgekapt en geruineert , en de takken derselve tot Mey-Boomen geplant voor , ende teegens de Geevels , en op de Daecken der Huysen , of andere gebouwen , zoo werd hier mede alle , en een igelyk verbooden , der gelycke Mey tacken of boomen voor , of op hunne Huysen , of gebouwen te planten , of door andere te laeten planten , op poene van ses gulden tot Lasten der Huyslieden , voor welkers Huysen , of gebouwen die fullen werden gevonden , hun regres voor behouden , tegens die geene , Die deselve aldaar mogen hebben gestelt.

XIV.

Dat de gene , die in ander Liedien Boffchen , als vooren , bevonden worden buyten den ordinairen wegh fullen verbeuren ses gulden en dat die geene die aldaar gevonden worden met Houwmessen , Heepen , Saagen , Bylen , oft andere diergelycke Instrumenten , dienende tot af-houwen ofte afkappen van Boomen ofte Houd (alhoewel men niet en konde proberen , dat , sy met de selve Instrumenten metter daet eenigh Houd souden hebben af-gehouden , af-gesneden , oft af-gekapt) boven de verbeurte der selve Instrumenten , fullen vervallen in de boete van twaelf guldens voor de eerste reyse , van Vier en twintig voor de tweede reyse , ende dat sy voor de derde reyse fullen gebannen worden uyt alle onse Landen voor den tyd van tien Jaaren ,

XV.

Ende op dat de Ouders , Meesters ende Meesterffen goede toefigt en forge draegen , dat hunne Kinderen ofte Dienst-bo-

dens tegens dese onse tegenwoordige Ordonnantie niet en doen, soo willen en statueeren Wy, dat, indien hunne Kinderen ofte Dienst-bodens met hun woonende de Geld-boeten daer by gestatueert niet en konden voldoen, sy Ouders, Meesters ofte Meesterffen de selve boeten fullen moeten betaalen, ende opbrengen, ende daer voor reëlyck ge-executeert fullen mogen worden in hunnen Persoon, en Goederen.

XVI.

Ende by soo verre nochte de Overtreders, nochte de selve hunne Ouders, Meesters ofte Meesterffen de magt hadden om de voorz. Geld-boete te betaalen, soo willen ende Ordonneeren Wy, dat de selve Overtreders voor de eerste reyse fullen gestelt worden ten thoon aen eenen staeck ofte Kaecke voor den tyd van dry uuren, ende voor de tweede reyse fullen gebannen worden voor vyf Jaaren, ende voor de derde reyse voor den tyd van tien Jaaren, en by verdere Contraventie op poene van geesselinghe ende eeuwig bannissement: alles sonder præjudicie van de swaerdere straffen by dese onse Ordonnantie gestatueert voor andere feyten daer by vermeldt.

XVII.

Boven alle welcke boeten ende poenen den Delinquant op den voeth der Land-Rechten deses Overquartiers Pag 352. §. 2. aen den Eygenaer sal moeten vergoeden den geledenen schaede, den welcken sonder figuer van Proces ten kosten der Contraventeurs sal worden getaxeert: ende inval door de Overtreders waeren afgekapt, oft uytgetrocken eenige opgaende Boomen, ofte ook Heesters ofte andere Potingen, soo sal in cas van insolventie, als by den voorgaanden Artikel, de Gemeente gehouden zyn den Eygenaer wegens synen schade te indemniseren, het welk oock plaetse sal hebben, in-gevallye den Overtreder niet soude worden ontdeckt, op dat alsoo een ider van de Gemeente met allen vlyd magh acht geven, dat dusdaenige moetwilligheden worden voorgekoomen, ende den Daeder ontdeckt ende gestraft, de Gemeente geheel in haer Regrès soo den Daeder naermaels ontdeckt ofte in staet van betaelinghe soude komen.

XVIII.

Dat de Perſoonen, die weetentlyk ſullen gekogt hebben eeniggeſtolen Houd, ſullen vervallen voor de eerſte reyse in de boete van twintigh guldens, ende by ſoo verre ſy daerinne hervallen, ſullen arbitrairelyk en ſelfs aen den Lyve geſtraft worden volgens gelegentheyd van ſaecke.

XIX.

Ende vermits men ondervindt, dat geringe Liedens geene proprieteyt nochte gebruyck van Boſſchen oft Houd-gewas hebbende, ſoo in de Steden als Dorpen, te koop brengen alle ſoorten van Jonge Boomkens, Plantſoenen, Booneſtaecken, Deck-geerden, Bat-houd, Latten en diergelycken, welke ſy geſtolen hebben uyt de voorſz. Boſſchen; om daerinne te verſien, word geordonneert, dat alle dusdanige, op wie ſuſpicie ſal vallen, des aenſogt zynde wegens de Officieren der Seden oft Dorpen, alwaer ſy alſulk Houd te koop gepreſenteert hebben, ſullen moeten betoonen, dat het ſelve hun by juſten Titel is toekomende, oft dat ſy het ſelve uyt bevel van den Eygenaer zyn verkoopende; ende by ſoo verre het contrair bevonden wierde, ſullen ſy geboet ofte geſtraft worden volgens eyſch van ſaecke met de reſpective poenen hier voren geſtelt.

XX.

Wy ordonneeren aen onſe Officieren, dat ſy, met hun genomen twee Schepenen van de Plaetſe, beneffens den Boſchwagter, Veldſchut ofte Boden ſullen hebben te viſiteeren dry ofte viermael s'Jaers, ofte ſoo dickwils als het hun goetduncken ſal, alle Huyſen en byvangen, beſonderlyk die bewoont by Liedens geene Boſſchen ofte Houd-gewas hebbende: ende ingevalle ſy aldaer bevonden eenig groen Houd ofte ander, waer op ſuſpicie van diefte kan vallen, hun te vraegen, by wat middel ſy daer aen gekomen zyn, 't zy by koope ofte anderen rechtveerdigen Tytel.

XXI.

Waer op indien de selve Lieden geene satisfactie en willen oft kunnen geven, oft dat sy de waerheyd spaeren ende in loochenen betrapt worden, sal in sulcken geval het voorz. Houd worden verbeurt, ende de Meesters ofte Meesterissen, in wiens Huys ofte byvangen het selve Houd gevonden sal worden, fullen vallen in de boete en poenen hier vooren respectivelyck geordonneert.

XXII.

Dat alle Officiers, oft Boschwagters, Veldschutten en Bodens behoorelycken Eed gedaen hebbende, fullen op den selven hunnen Eed geloofd worden over de overtredingen, die sy tegens dese Ordonnantie fullen bevinden, voor soo veel het straffen met Geldt-boeten, verbeurte ende vergoedinge aenbelangt, sonder dat het van nooden wesen sal anderen thoon oft preuve daer over te doen.

XXIII.

Dat de Boschwagters, Veldschutten ende Bodens oock ingevolge hunnen Eed wel scherplyk fullen hebben toe-letten op de overtreders deser, de selve te Calangeeren ende instantelyk over-te-brengen aen den Officier om geamendeert ofte gestraft te worden, op poene dat zy overteuygt zynde van oogluykinge, faveur, secrete gifte, oft andersints, seffens fullen vervallen van hun Officie, inhabyl verclaert worden om eenig ander te bedienen, ende daer-en-boven arbitrairelyk worden gestraft naer eyfch van saecke.

XXIV.

Het gene oock plaetse sal hebben ten opsichte van de Officiers in cas van merckelyk gebreck in het quyten van hunne plichte, de welke oock over de Amendens met de Overtreders niet fullen mogen componeren, ten zy aen hun alvoorens sal zyn gebleecken by schriftelyck oft mondeling ver-

klaeren van den Eygenaer, dat hy wegens den geledenen schae-
de voldaan is, op pœne dat hy daer voor selfs sal moeten in-
staen.

XXV.

Ende oft het gebeurde dat eenige Bosch-roovers wae-
ren by-een-gerot ten getalle van 3., 4., ofte meer, ende al-
dus te saemen souden gevonden worden in de Boffchen, dat
als dan de Officieren, ofte Boschwagters met hun fullen mo-
gen neemen de ordinaire dorps-wagten, ende inval van nood,
de andere Ingesetenen fullen doen in de wapenen komen, en-
de de voorz. Bosch-dieven gevangen nemen, om over dierge-
lyck feyt gegeeffelt, ende voor altyd gebannen te worden, en-
de in geval sy met Schiet-geweer hadden wederstand gedaen,
fullen met de Galge gestraft worden, andere ten exempel.

XXVI.

Ende alsoo Wy geïnformeert zyn van de meenigvuldige
dievereyen, die'er begaen worden in de Hoven en Boomgaerden
met het stelen van Fruyt ende Potageryen; waer-inne insgelykx
willende versien, soo verklaeren Wy, dat den genen, die hem
sal verftouten te komen in eenen Hof ofte Boomgaard van
imand anders, buyten weten van den Eygenaer, 'tzy met
breecken door de Heggen, 'tzy met daer-over te klimmen
ofte andersints op eenigerley suspecte maniere, voor de eerste
reyse sal vervallen in eene Amende van ses guldens, alhoewel
dat hy ook niets daer uyt hadde gestolen; voor de tweede
reyse in twalf guldens, ende soo voorts met eene verhooginge
van ses guldens t'elcker reyse.

XXVII.

Ende by soo verre jemandt wirde bevonden eenig Fruyt,
van wat soorte het oock soude mogen wesen, ofte eenige Groen-
tens, als Cappus, Erweten, Boonen, wortelen ofte jets d'elgelycx
te hebben gestolen, sal voor de eerste reyse incurreren eene amen-
de van twaelf guldens; voor de tweede reyse eene van vier en-

twintigh guldens ende sal daer-en-boven aen de Kaeck gestelt worden voor den tyd van twee uuren, ende sal voor de derde reyse publyckelyk gegeeffelt ende voor altyd uyt onse Landen gebannen worden: voor alle welcke voorfz. amendens de Ouders, Meesters, oft Meesterffen, als boven fullen moeten instaan.

XXVIII.

By soo verre de geincurreerde amendens noch op de Overtreders, noch op der selver Ouders, Meesters, oft Meesterffen, ter oorfaecke van hunne onvermogentheyd, konden worden verhaelt, fullen de Overtreders voor de eerste reyse gestelt worden te waeter en te brood voor den tyd van acht dagen; voor de tweede reyse gestelt aen de kaecke ten tyde van twee uuren ende bovendyen voor acht dagen te water en te brood; ende voor de derde reyse gegeeffelt ende voor altyd gebannen uyt de Landen van onse Gehoorfaemheydt.

XXIX.

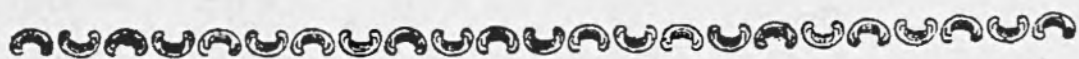
Wy verklaeren, dat de aengewesene Boeten ende Amendens uyt kracht Defer, fullen wesen exëcutabel niet tegenstaende eenige Appellatie, Revisie, ofte Oppositie: waer van twee derde-deelen fullen komen aenden Officier exploictant, ende het resterende derden-deel aen den Aenbrenger, die daer-en-boven voor hem sal behouden de instrumenten hier vooren breeder vermeldt.

XXX.

Verbiedende voorts wel serieuselyck een jegelyck, dat hem niemand en vervoordere de Officieren, Schepenen, Boschwagters, Veld-schutten en Bodens in 't exëcuteren ende observeren van dese onse Ordonnantie eenig belet te doen, ofte de selve met woorden ofte wercken te injurieren ofte mishandelen, op poene van arbitrairlyk, en selfs aen den Lyve te worden gestraft naer vereysch van faecke.

Ende op dat niemand van 'tgeene voorfz. eenige ignorantie en foude kunnen pretendeeren, foo ordonneeren Wy, dat dese onse teegenwoordige Ordonnantie terftont alomme fal worden gepubliceert ende geaffigeert ter plaetsen alwaer men gewoon is van onsen 't weegen foodanige Publicationen en Affixien te doen, ende dat defelve viermaal 's Jaars van drie tot drie maanden te weeten eens in de Maand Maart, eens in de Maand Juny, eens in de Maand September, en laestelyk in de Maand December fal worden gerepubliceert, van welke Republicatie den Officier, en Schepenen der plaetsen by schaabinaale verclaaringe binnen drie weeken daer naer aan onsen Raad ende Momboir fullen moeten doen Consteeren, op poene van vyff Goud Guldens by hun privato nomine te verbeuren.

Ontbieden daaromme ende beveelen onsen Raad ende Momboir van Gelderland, en alle andere Officieren, Justicieren, Wethouderen, ende onderdaanen die sulx aangaen, ofte raaken mag onder het Ressort van onse voorfz. Raade, dat sy dese Ordonnantie in alle haare deelen; en puncten exactelyk onderhouden, ende doen Onderhouden, ende agtervolgen, volgens haare forme en inhoud te procedeeren, ende doen procedeeren tegens de Overtreders van dien, by executie der poenen en Amendens, daer by vermeld, sonder verdrag, gunste, off Dissimulatie. **WANT ONS ALSOO GELIEFT.** Gegeven binnen onse Stadt Venlo den een en twintigsten dag van de Maand Mey in den Jaare onses Heere Duyfent Seeven Hondert Vier en Seventig. *Was geparapheert* FOURNIER v^c *Onderstont* by de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden in hunnen Raade Geordonneert in 't Overquartier van Gelderland. *Laager Stond* my present ende *was geteekent*. H. B. HEERKENS.

TOT VENLO By HUBERTUS BONTAMPS, Boeck-drucker van den ED. Hove van Gelderland.